

Zielony Patrol nr 12

„Pycha skłaniająca nas do tworzenia raju na ziemi powoduje,
że zmieniamy naszą pocziwą Ziemię - w piekło.”

Gazetka Zielonego Patrolu nr 12

Nr 7

*Ziemia nasza, Ziemia miła
Tyś nas wszystkich wykarmiła,
Twoje powietrze, lasy, wody,
To największa Twoja uroda.
Więc człowieku, pilnuj srodziny,
By nie padło wszystko w trwodze,
Bo gdy zniszczysz wszystko wszędzie
To i Ciebie też nie będzie*

22 kwietnia

Światowy Dzień Ziemi

Światowy Dzień Ziemi to największe ekologiczne święto świata, obchodzone od 1970 roku, obecnie w 192 krajach świata.

Obchody organizowane są od Singapuru do Rzymu i od Alaski po Australię, a organizatorzy ze wszystkich krajów od wielu lat skupieni są w Earth Day Network, z siedzibą w Waszyngtonie. W Polsce początek obchodów to rok 1990.

Celem akcji prowadzonych corocznie pod nazwą Światowego Dnia Ziemi jest promowanie postaw ekologicznych w społeczeństwie. Organizatorzy Dnia Ziemi chcą uświadomić politykom i obywatelom, jak kruchy jest ekosystem planety ludzi.

Dzień Ziemi obchodzony jest 22 kwietnia. Każdy z nas jest mieszkańcem tej planety dlatego każdy z nas powinien czuć się odpowiedzialny za jej stan. Nasze życie jest od niej uzależnione. Ziemia nas żywi oraz stanowi istotę naszej egzystencji. Z tego powodu musimy o nią dbać, nie tylko 22 kwietnia, ale w każdy dzień.

Jak możesz pomóc Ziemi?

Zasadź drzewo.

Drzewa filtrują powietrze, którym oddychamy poprzez pochłanianie z atmosfery szkodliwych dla nas substancji i dwutlenku węgla w procesie fotosyntezy w zamian dając nam czysty tlen. Oprócz tego chronią klimat i ochraniają glebę przed erozją wietrzną i wodną.

Zbierz makulaturę.

Makulatura zostanie przetworzona na nowy papier. Tona papieru oznacza wycięcie aż 17 dorosłych drzew! Oprócz tego, że dzięki makulaturze uratujesz drzewa, przyczynisz się do obniżenia zanieczyszczenia powietrza przez papiernie, do zmniejszenia skażenia wody w procesie produkcyjnym papieru oraz do ograniczenia zużycia wody potrzebnej w jego produkcji. Dużo tego, prawda?

Zbierz niepotrzebne szkło i wyrzuć do specjalnego kontenera.

Kolorowe szkło - do zielonego. Przezroczyste, białe szkło - do białego.

Przy recyklingu szkła zużywane jest 21 % energii mniej niż przy produkcji nowego szkła.

Pozbieraj śmieci.

Postaraj się oczyścić ze śmieci jakąkolwiek część ziemi. Może to być twoje własne podwórko, jeśli jest zaśmiecone lub jakiś inny teren gdzie zebrało się dużo śmieci.

"Alarm"

***Spotkałam matkę Ziemię.
Słońce w dzień ją grzeje,
a w nocy Księżyc ją wita,
Lecz boi się jej dotykać.
Bo wszędzie sterty śmieci,
i nic nie robią dzieci, dorośli i starzy,
a każdy z nich marzy
o czystym morzu i plaży.
Więc składam ekologiczny meldunek.
Matka Ziemia wzywa na ratunek !***

Energia i jej źródła

Rozwój społeczny i gospodarczy każdego państwa wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem na energię. Stąd światowa produkcja surowców energetycznych od czasu pierwszej rewolucji przemysłowej systematycznie wzrasta.

Źródła energii - nazywane inaczej nośnikami energii - dzieli się na:

- *nieodnawialne, czyli surowce energetyczne, tj.: węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny, torf, łupki i piaski bitumiczne, pierwiastki promieniotwórcze (uran, tor i rad);*
- *odnawialne, do których należy siła spadku wody, energia wiatru, energia słoneczna, energia wody morskiej (prądów, fal, pływów, różnic temperatury), energia geotermiczna i energia biomasy.*

Wprowadzanie przez środki oszczędzania energii z jednej strony i przez polepszenie współczynnika sprawności przy przetwarzaniu energii z drugiej strony, udało się w krajach wysoko rozwiniętych utrzymać na stałym poziomie, a nawet zmniejszyć, zużycie energii to sytuacja ta w innych krajach wygląda inaczej. Według przewidywań do pokrycia tego zapotrzebowania wybieranych będzie wiele dróg. Umocni się korzystanie z kopalnych źródeł energii. W coraz szerszym zakresie korzystać się będzie również z alternatywnych źródeł energii.

Klasyczne źródła ropy naftowej wystarczą na ok. 100 lat, ale złoża ropy w piaskach i łupkach wystarczą na kolejne 100 lat. Ziemskie złoża węgla kamiennego mogą być eksploatowane przez 1000 lat. Na świecie coraz częściej wykorzystywać się będzie energią wody. Na wykorzystanie z energii słonecznej w skali przemysłowej nie ma co liczyć. Po pierwsze energia ta jest wciąż za droga a po drugie tereny o największym nasłonecznieniu leżą daleko od wielkich ośrodków odbiorczych.

Do tej pory wykorzystywano głównie energię poprzez spalanie węgla, dziś wiemy, iż istnieją inne źródła energii, z których możemy korzystać.

Perspektywy wyczerpania się zapasów paliw kopalnych oraz obawy o stan środowiska naturalnego człowieka znacznie zwiększyły zainteresowanie odnawialnymi źródłami energii w latach dziewięćdziesiątych i w konsekwencji doprowadziły do dużego wzrostu ich zastosowań w kilku krajach. Od roku 1990 ilość energii (ciepła i energii elektrycznej) wytwarzanej z energii promieniowania słonecznego wzrosła ponad dwukrotnie, a z energii wiatru czterokrotnie. Po podpisaniu Protokołu z Kioto w grudniu 1997 roku odnawialne źródła energii weszły w nowy i ważny etap rozwoju. Technologie odnawialnych źródeł energii rozwinęły się już do takiego stopnia, że mogą konkurować z konwencjonalnymi systemami energetycznymi. Odnawialne źródła energii są źródłami lokalnymi, toteż mogą zwiększyć poziom bezpieczeństwa energetycznego zmniejszając eksport paliw kopalnych, stworzyć nowe miejsca pracy, szczególnie w małych i średnich przedsiębiorstwach, promować rozwój regionalny. Modułowy charakter większości technologii odnawialnych źródeł energii pozwala na ich stopniowe rozszerzanie w miarę potrzeb, co ułatwia ich finansowanie. Pamiętać należy również o olbrzymich korzyściach dla środowiska naturalnego człowieka płynących ze stosowania tych technologii.

Ciąg dalszy działań Zielonego Patrolu Nr 12 oraz pozostałych uczniów Szkoły Podstawowej Nr 25 w Kielcach

- *W ramach obchodów **MIĘDZYNARODOWEGO DNIA ZIEMI** zorganizowaliśmy drugi szkolny konkurs wiedzy pt.: „**JA, MOJA RODZINA I MÓJ REGION**”. Uczestnikami konkursu są uczniowie klas IV - VI. Organizatorzy to Szkolne Koło LOP i Samorząd Uczniowski.*
- ***6 kwietnia 2013 r.** Zielony Patrol nr 12 wyruszył w rejon nr 12. Głównym celem zajęć było niesienie pomocy dzikim zwierzętom, którym pogoda zgotowała trudną sytuację. Nawet zimą nie było tak dużego śniegu. Rozwieszono dlatego kawałki słoninek dla sikorek. Pod drzewami członkowie patrolu pozostawili marchew i nasiona roślin oleistych oraz ziarno dla kuropatw i bażantów.*
- ***9 kwietnia 2013 r.** członkowie Koła LOP z klasy V c po lekcjach wyruszyli na Herby do dwóch Miejsc Pamięci Narodowej przy ulicy Częstochowskiej. Tymi miejscami już od szeregu lat opiekują się uczniowie naszej szkoły. Szczególnie o Miejscach Pamięci Narodowej należy pamiętać w kwietniu, który od 22 lat jest obchodzony przez Polaków w kraju i za granicą jako Miesiąc Pamięci Narodowej. W tym czasie czcimy pamięć bohaterów i ofiar tragedii narodowych. Kwiecień wiąże się w naszej zbiorowej pamięci ze zbrodnią katyńską w 1940 roku, o której kiedyś lepiej było nie mówić i nie wspominać. Sytuacja zmieniła się dopiero po 1989 roku, kiedy zaczęto mówić o ofiarach Golgoty Wschodu.*
- ***10 kwietnia 2013 r.** w trzecią rocznicę katastrofy smoleńskiej przedstawiciele władz miasta złożyli wieńce pod Pomnikiem Ofiar Lotniczej Katastrofy Smoleńskiej. Pomnik znajduje się u stóp góry Dalni, przy ulicy Grabinów. Również kwiaty złożyli przedstawiciele Wspólnoty Gruntoto- Leśnej Byłej Wsi Czarnów na czele z Prezesem Panem Bogdanem Borusińskim. Z naszej szkoły w uroczystościach rocznicowych uczestniczył Pan Dyrektor i członkowie Zielonego Patrolu nr 12. Chwilą ciszy i skupienia oddaliśmy hołd 96 ofiarom tej największej katastrofy lotniczej, w której zginęli również nasi rodacy z Ziemi Świętokrzyskiej.*

- **11 kwietnia 2013 r.** w Szkole Podstawowej nr 27 w Kielcach odbył się finał międzyszkolnego konkursu pt. : „Nasze Polskie Krajobrazy”. Z naszej szkoły wzięło udział w konkursie 15 uczniów. Troje uczniów zostało laureatami. Składamy gorące gratulacje i cieszymy się z ich sukcesów.
- **12 kwietnia 2013 r.** wolontariusze z Zielonego Patrolu nr 12 udali się do Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Dyminach, gdzie przywieźli suchą karmę, ryż, makaron oraz karmę mięsną w puszkach. Wolontariusze wykonują różne bezpieczne prace przy podopiecznych Schroniska.
- **13 kwietnia 2013 r.** Zielony Patrol nr 12 wybrał się w swój rejon na sprzątnięcie świata z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi.

- **15 kwietnia 2013 r.** członkowie ZIELONEGO PATROLU nr 12 uczestniczyli w zajęciach z zakresu EDUKACJI EKOLOGICZNEJ w Miejskiej Oczyszczalni Ścieków „Sitkówka” w Nowinach.
- **18 kwietnia 2013 r.** członkowie Patrolu i Koła Przyrodniczego uczestniczyli w rajdzie pieszym szlakiem rezerwatów naszego miasta i Ścieżką Geologiczno-Kruszcowo- Górniczą. Zwiedzanie rozpoczęli od Rezerwatu Kadzielnia. Następnie ulicą Karczówkowską udali się do Rezerwatu Karczówka. Obserwowali panoramę miasta i pasma Gór świętokrzyskich z ich szczytami : Łysicę , Agatę i Łysiec. Dalej ich rajd przebiegał trasą Ścieżki Geologiczno – Kruszcowo – Górniczej.

Góry Świętokrzyskie – raj dla geologów

Góry Świętokrzyskie to masyw górski położony w części południowo-wschodniej Polski, w centralnej części Wyżyny Kieleckiej. Najwyższy szczyt to Łysica (612 m n.p.m.), znajdująca się w paśmie Łysogór. Nazwa gór pochodzi od relikwii Krzyża Świętego, przechowywanych w klasztorze na Łysej Górze.

Góry Świętokrzyskie, obok Sudetów, są jednym z najstarszych pasm górskich w Polsce. Wypiętrzyły się w czasie kaledońskich ruchów górotwórczych na granicy syluru i dewonu. Następnie zostały odmłodzone w czasie orogenezy hercyńskiej (dolny karbon) i ponownie podczas orogenezy alpejskiej. Charakterystyczne dla krajobrazu najwyższych partii Gór Świętokrzyskich są strome stoki, głęboko wcięte doliny, skałki ostańcowe i gołoborza. Góry Świętokrzyskie porośnięte są lasami jodłowymi (Puszcza Jodłowa) i bukowymi. Na ich terenie wytyczono Świętokrzyski Park Narodowy. W przeszłości na terenie Gór Świętokrzyskich znajdowały się ośrodki górnictwa rud żelaza, ołowiu i miedzi. Gospodarczym i turystycznym centrum regionu są Kielce.

Góry Świętokrzyskie to wspaniałe „muzeum geologiczne pod gołym niebem”. Liczne zabytki przyrody ożywionej i nieożywionej, malownicze widoki, puszcza jodłowa oraz zabytki kultury materialnej, to najczęściej kojarzone z Górami Świętokrzyskimi atrakcje turystyczne. Można tu spotkać skały pochodzące ze wszystkich okresów geologicznych, począwszy od początku ery paleozoicznej, skamieniałości zwierząt morskich i lądowych, skamieniałości roślin, utrwalone w skałach zjawiska tektoniczne sprzed milionów lat oraz przykłady różnych typów rzeźby terenu np. zjawiska krasowe i gołoborza. Góry Świętokrzyskie to także obszar występowania wielu bogactw mineralnych, wydobywanych zarówno w minionych wiekach jak i współcześnie.

Poznawanie geologii Gór Świętokrzyskich najlepiej rozpocząć od stolicy województwa świętokrzyskiego – Kielc. Dla miłośników geologii Kielce są przede wszystkim interesujące ze względu na swoje położenie i odsłonięcia geologiczne. Miasto położone jest na kilku pasmach wzgórz przebiegających z północnego zachodu na południowy wschód. Różnice wysokości wynoszą w Kielcach od 260 do 408 m n.p.m. W obrębie administracyjnym miasta mieści się niespotykana na skalę europejską mozaika skał. Reprezentowane są tu wszystkie okresy geologiczne ery paleozoicznej od kambru do permu, skały dolnego triasu, a w formach krasowych także – osady trzeciorzędu (neogenu). W skałach Gór Świętokrzyskich przetrwał zapis działania potężnych sił górotwórczych. W wielu odsłonięciach można zobaczyć sfałdowane ławice skalne, lustra tektoniczne, uskoki tektoniczne, kliważ (dawne kamieniołomy: Ślichowice i Kadzielnia w Kielcach, Mogiłki w Kostomłotach).

Kielce są jedynym w Polsce miastem, na którego terenie znajduje się aż pięć rezerwatów przyrody, utworzonych ze względu na szczególne walory krajobrazowe, przyrodnicze, naukowe i kulturowe. Są to: Kadzielnia, Wietrznia, Ślichowice, Biesak-Białogon i Karczówka. Pierwsze cztery to dawne kamieniołomy, a obecnie wspaniałe rezerваты geologiczne. Piąty – Karczówka, ma co prawda charakter krajobrazowy, ale zawiera także bardzo interesujące elementy geologiczne. Wszystkie wymienione rezerваты prezentują szczególne walory oraz bez wątpienia nadają specyficzny charakter stolicy Gór Świętokrzyskich. Wszystkie są również pozostałością przemysłowej działalności człowieka na terenie Kielc.

Rezerwat Kadzielnia - powstał w roku 1962 i należy do najmniejszych rezerwatów w Polsce (obejmuje jedynie 0.6 hektara powierzchni). Utworzony jest w miejscu dawnego kamieniołomu i zakładu produkującego wapno i cement w XIX w., funkcjonujących na stokach wzniesienia Kadzielnia (295 m n.p.m.). Rezerwat zbudowany jest z dewońskich wapieni stromatorowo-koralowcowych przykrytych wapieniami marglistymi. Przedmiotem ochrony została otoczona grupa skał wapiennych ze stanowiskiem niezwykle cennych skamieniałości zwierząt morskich sprzed 350 mln lat - koralowców, stromatoroidów, trylobitów, łodzиковatych oraz ryb pancernych. Na terenie rezerwatu można zaobserwować zjawiska tektoniczne, mineralizacyjne i krasowe - znajdujące się tu liczne jaskinie (26) są obecnie częściowo udostępnione dla turystów.

Rezerwat Wietrznia im. Zbigniewa Rubinowskiego – powstał w 1999 r. na terenie trzech nieczynnych kamieniołomów wielopoziomowych (Wietrznia, Międzygórz, Międzygórz Wschodni). Obejmuje wzniesienia Wietrzni (312 m. n. p. m.) i sąsiedniego Międzygórza, będących przedłużeniem ciągnącego się przez Kielce Pasma Kadzielniańskiego. Zbudowane są z wapienno-dolomitowych skał należących do górnego dewonu. Całkowita długość wyrobiska wynosi 800 m. Oznakowana ścieżka dydaktyczna rezerwatu prezentuje cenne odsłonięcia geologiczne - w tym zjawiska i procesy tektoniczne, mineralizację żyłową (ołowiano-barytowo-kalcytowa), kras podziemny i powierzchniowy (kotły, misy, żłobki, leje, szczeliny, kominy, jaskinie) oraz skamieniałości morskiej fauny i flory (koralowce czteropromienne, gąbki krzemionkowe, stromatoroidy, denkowce, ramienionogi, małżoraczki, liliowce, konodonty, ryby kopalne).

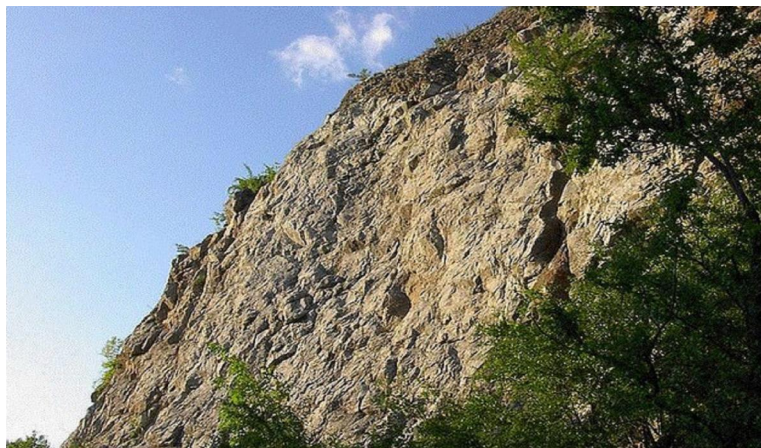
Do najbardziej interesujących, bo nietypowo położonych, należy **rezerwat geologiczny „Ślichowice”**, znajdujący się niemal w środku osiedla. Utworzony został w celu zachowania odkrywki skalnej, przedstawiającej interesujący fragment tektoniki hercyńskiej Gór Świętokrzyskich w postaci charakterystycznie i silnie przełażdowanych skał wapiennych oraz porastającej ten teren roślinności zielnej i krzewiastej. W skład rezerwatu wchodzi odsłonięty przy eksploatacji kamienia profil geologiczny z obalonym dużym fałdem skalnym, obrazującym procesy tektoniczne, położony w obrębie nie eksploatowanego kamieniołomu w części Góry Ślichowickiej i teren go otaczający, obejmujący wyrobiska po wyeksploatowanym kamieniołomie. Struktura geologiczna widoczna w kamieniołomie jest jednym z lepiej wyeksponowanych przykładów struktur fałdowych, z tego względu jest dość często przywoływana w literaturze oraz jest celem stosunkowo wielu wycieczek dydaktycznych.

Rezerwat Białogon-Biesak – położony u podnóża Góry Kamiennej (366,4 m) w Paśmie Posłowickim, utworzony w roku 1983. Ze wszystkich innych rezerwatów położony jest nieco dalej od centrum - około 6 km od centrum Kielc w kierunku południowo-zachodnim (ale w granicach miasta). Również i w tym przypadku mamy do czynienia z dawnym wyrobiskiem – kamienia a wcześniej rudy darniowej żelaza. Tutejsza kopalnia należała w końcu XVI w. do mieszczanina kieleckiego Słowika i zaopatrywała w rudę kuźnicę nazwaną potem Biesakiem, gdy jej właścicielem została rodzina mieszczańska z Kielc – Biesów. Najciekawszym elementem dla odwiedzającego to miejsce jest to, że skały starsze z kambru dolnego zalegają na skałach młodszych – z ordowiku. Można odnaleźć tu także skamieniałe szczątki dawnej fauny.

Rezerwat Karczówka - znajduje się prawie w centrum Kielc. Jej jedyne wzniesienie to Góra Karczówka z charakterystyczną sylwetką wieży kościelnej widoczną nad lasem. Skały budujące wyniesienie to wapień pochodzące z dewonu środkowego i górnego, w którym występują rudy ołowiu (galena). Zachowały się liczne ślady górnictwa w postaci mniejszych lub większych zapadlisk w miejscach dawnych szybów (ok. 3000). Las na Karczówce nosi nazwę Trojak – w jego składzie gatunkowym dominuje gatunek sosny (wielu egzemplarzy ok. 170-180 lat), ale też buki i brzozy. Występują także rośliny chronione – bluszcze, lilia złotogłów, sasanki i storczyki. Zwieńczeniem góry jest barokowy klasztor pobernardyński z XVII w., dziś w dyspozycji księży Pallotynów. Z tarasu widokowego, usytuowanego tuż obok kaplicy Matki Boskiej Fatimskiej rozpościera się rozległa panorama na północne, wschodnie i zachodnie pasma Gór Świętokrzyskich - Dobrzeszowską, Kuźniacką, Perzową, Sieniawską, Baranią, Ciosową, Wykięńską, Wzgórza Tumlińskie, Pasma Masłowskie z Klonówką, Radostową - Łysicę i Święty Krzyż.

Pod względem geologicznym Kielce należą do miast unikatowych, nie tylko na skalę województwa świętokrzyskiego, ale również Polski i Europy.

Cała kielecczyzna, obok rejonu krakowskiego i dolnośląskiego należy do najstarszych ośrodków polskiego górnictwa. Zwłaszcza obszar chęciński - kielecki słynął ze skarbów ukrytych we wnętrzach okolicznych wzniesień. Występujące tu minerały i skały, były przez człowieka wydobywane i przerabiane w celach użytkowych, już od początków osadnictwa. Poszukiwano krzemienia, ochry, glin, żelaza, by już na początku XIV wieku rozpocząć eksploatację kruszców ołowiu a następnie miedzi. Obok eksploatacji kruszców prowadzono tu wydobycie bardzo dekoracyjnego kalcytu, jak również ciekawych kolorystycznie wapieni zwanych potocznie

„marmurami”. Podczas eksploatacji złóż, natrafiono na wiele ciekawych minerałów.

Wszyscy wędrujący przez Krainę Świętokrzyską mają możliwość poznawania i podziwiania jej cudownych zakątków. Pełnych jedynek w swoim rodzaju, malowniczych krajobrazów, pomników przyrody i mówiących o pradawnej historii zabytków. Stanowi ona bardzo wyraźną enklawę na geograficznej mapie Polski, tworząc wyspę, wylaniającą się z otaczającego ją płaskiego i monotonnego krajobrazu.

Tu, na tej „kamiennej” wyspie, zbudowanej z łagodnie pofalowanych wzniesień, poprzecinanych urokliwymi dolinami, znajduje się wiele miejsc, gdzie natura lub człowiek odśladają karty przeszłości pisanej przez miliony lat.

Na wesoło :)

Dzień dobry, kupiłem tutaj wczoraj u państwa tego żółwia stepowego i chciałbym go wymienić na innego...

- A czemu?

- Ten nie chce stepować...

Idą dwa koty przez pustynie.

Jeden nagle mówi:

-Ej, stary. Nie ogarniam tej kuwety.

Zajaczek wchodzi do baru i mówi:

- Kto mi pomalował rower na zielono?!

Cisza. Wstaje niedźwiedź i mówi:

- Ja, bo co?!

A zajaczek mówi:

- Chciałem się zapytać jak długo schnie farba!

Dzwoni telefon. Pies odbiera i mówi:

- Hau!

- Halo?

- Hau!

- Nic nie rozumiem.

- Hau!

- Proszę mówić wyraźniej!

- H jak Henryk, A jak Agnieszka, U jak Urszula: Hau!!!

Dwa nietoperze wiszą sobie na gałęzi do góry nogami i patrzą na trzeciego, który stanął:

- Zobacz, mówi jeden do drugiego, on chyba zemdlął.

Ciekawostki :)

Czy wiesz, że ...

- ◆ *48- letni Jukka Viljanen jako pierwszy człowiek przebiegł Saharę. Fin pokonał dystans 1600 kilometrów w 31 dni?*
- ◆ *lustra w windzie są montowane aby odwrócić uwagę ludzi od obawy przed utknięciem i skupić uwagę np. na własnym wyglądzie?*
- ◆ *firma Sony skonstruowała lodówkę, która otwiera się dopiero wtedy, gdy się człowiek do niej uśmiechnie?*
- ◆ *niemka Johanna Quass jest najstarszą na świecie gimnastyczką. Ma 86 lat i regularnie startuje na zawodach?*
- ◆ *na Księżycu obowiązują przepisy drogowe?*

Ziemia

Z. Nosalski

*Kochamy Cię Ziemię:
za liście jesienia,
za pierwszy śnieg biały,
za las oszroniały,
za tęczę po deszczu,
za ptaki w powietrzu.*

*Za Odrę, Wisłę,
za góry i morze,
za Kraków, Warszawę
za przyszłość i sławę,
za rytm Twoich przemian
kochamy Cię Ziemię.*

Opracowała:

Katarzyna Wieczorek

Kl. V c SP nr 25 w Kielcach